

2. Благоприятность условий ведения бизнеса 2017 [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/ukraine>
3. Quality-of-life index [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://www.eiu.com/home.aspx>
4. Україна в світових рейтингах: як живеться українцям [Електронне джерело] – Режим доступу: <https://ukr.segodnya.ua/ukraine/ukraina-v-raznyh-reytingah-kak-zhivetsya-ukraincam--1049597.html>
5. Legatum Prosperity Index [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://www.prosperity.com/rankings>
6. Bloomberg Innovation Index [Електронне джерело] – Режим доступу: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-01-17/sweden-gains-south-korea-reigns-as-world-s-most-innovative-economies>
7. 2017 Social Progress Index [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://www.socialprogressindex.com/?tab=2&code=UKR>
8. World Happiness Report 2017 [Електронне джерело] – Режим доступу: <http://worldhappiness.report/ed/2017/>
9. Соціальна економіка Навч. посіб. / Кол. авт. О. О. Беляєв, М. І. Диба, В. І. Кириленко та ін. — К.: КНЕУ, 2005. — 196 с.
10. Головніна О.Г. Основи соціальної економіки [Текст]: підручник / О. Г. Головніна. – К. : ЦУЛ, 2013. – 647 с.

УДК 332.122

Катерина Плигач

*аспірант, асистент кафедри економіки та підприємництва,
Черкаський державний технологічний університет,
k.plyhach@gmail.com*

ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ТА ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ

ИННОВАЦИОННАЯ АКТИВНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ И ЧЕРКАССКОЙ ОБЛАСТИ: СОСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ

INNOVATIVE ACTIVITY OF UKRAINIAN AND CHERKASY REGION ENTERPRISES: STATE AND TRENDS

Анотація. Розглянуто особливості та тенденції здійснення інноваційної діяльності підприємствами України та Черкаської обл. Визначено чинники, які стримують інноваційну активність підприємств.

Аннотация. Рассмотрено особенности и тенденции осуществления инновационной деятельности предприятиями Украины и Черкаской обл. Определены факторы, которые сдерживают инновационную активность предприятий.

Abstract. The specific and tendencies of implementation the innovation activity by Ukraine and Cherkasy region enterprises are considered. The factors hindering the innovative activity of enterprises are determined.

Важливу роль у розвитку економіки, реалізації її стратегічних пріоритетів та забезпеченні здатності виготовляти конкурентну інноваційну продукцію відіграє застосування у виробничому процесі наукомісткої техніки та технології. Завдяки інтенсивному формуванню та освоєнню нових технологій забезпечується зменшення часу для створення та введення у виробництво продукції, яка сприятиме більш швидкому реагуванню на потреби споживачів. Проте, стан інноваційної діяльності в Україні, та Черкаській обл. зокрема, не відповідає сучасному рівню інноваційної активності промислово-розвинутих країн. Якщо в Україні частка витрат на виконання наукових досліджень та розробок за 2016 р. складає 0,48% від ВВП країни, то в США – 2,7%, Китаї – 2%, Угорщині – 1,3%, Польщі – близько 1% [1; 2]. У свою чергу, дослідження особливостей здійснення інноваційної діяльності підприємствами України та Черкаської обл. актуалізує обрану тему.

Зважаючи на обрану проблематику дослідження, необхідно вирішити наступні завдання: розглянути характерні особливості та тенденції здійснення інноваційної діяльності вітчизняними підприємствами, зокрема, Черкаської обл., та визначити чинники, які стримують їх інноваційну активність.

Роль науково-технічних та інноваційних розробок у вирішенні питань технологічного оновлення виробництва підприємств Черкаської обл. є незначною. Зокрема, частка промислових підприємств, котрі займалися інноваціями, за період 2012-2014 рр. скоротилася на 5,5 п. п. та склала 10,6% у 2014 р. [3]. Для порівняння, в середньому серед країн ЄС частка інноваційних підприємств у їх загальному обсязі за 2015 р. склала 49,1% [2].

За напрямками використання коштів на інноваційну діяльність промисловими підприємствами Черкаської обл. найбільша питома вага (82% за результатами 2015 р.) спрямовується на придбання машин та обладнання, пов'язаних з впровадженням інновацій. Окрім того, значний обсяг коштів (8874,1 тис. грн. у 2015 р.) спрямовується промисловими підприємствами на фінансування наукових досліджень та розробок. Однак, питома вага придбаних зовнішніх знань є незначною та коливається в межах 0,06-0,74% за аналізований період, складаючи 373 тис. грн. у 2015 р. Вкрай негативним є обсяг витрат на придбання нових технологій, які у 2013 та 2015 рр. відсутні (рис.1).

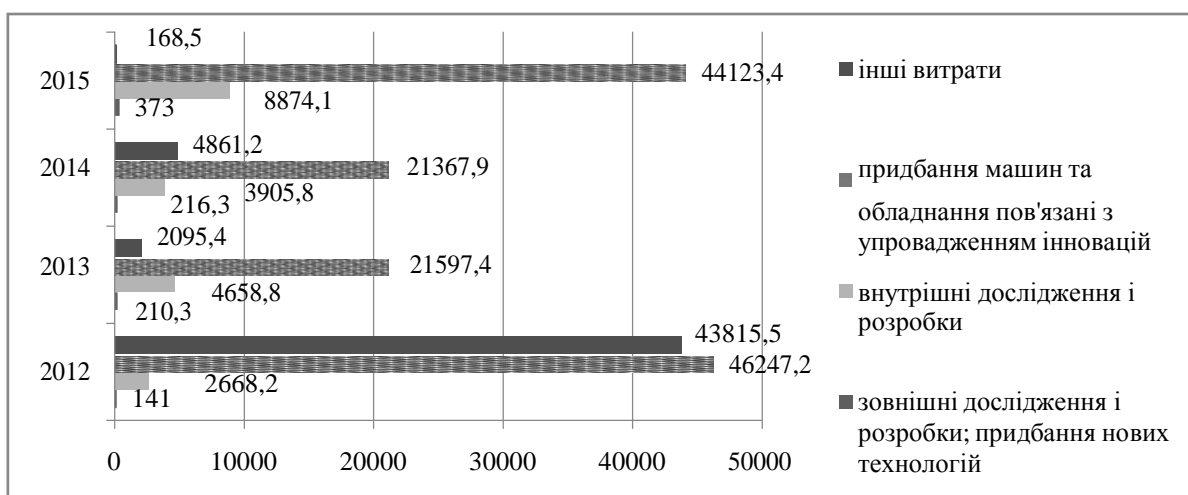


Рис. 1. Динаміка витрат промислових підприємств Черкаської обл. на інноваційну діяльність за видами за 2012-2015 рр., тис. грн.

**Джерело: побудовано автором за даними [3]*

Автор вважає, що дані тенденції пояснюються прагненням промислових підприємств до більш швидкого отримання прибутку, акцентуючи в даному контексті увагу на практичній реалізації інноваційної діяльності за рахунок купівлі нового обладнання, машин та програмного забезпечення. Разом з тим, через довготривалість та ризикованість проведення досліджень і розробок, а також впровадження у виробничий процес нових технологій, даний напрям інноваційної активності є менш привабливим. Недостатня мотивація науково-дослідницького персоналу ефективно працювати через низький рівень оплати праці (за результатами 2016 р. середньомісячна заробітна плата у сфері наукової та технічної діяльності складала 3814 грн., що на 8% нижче від середнього значення по області за усіма сферами діяльності, та майже вдвічі менше від аналогічного показника по Україні [1; 3]) уповільнює процес отримання економічних результатів, що також стримує інноваційну активність підприємств області.

Підтвердженням зазначеного є структура витрат підприємств Черкаської обл. за видами досліджень та розробок, яка подібна до інноваційних тенденцій на рівні України [3]. Не зважаючи на те, що фундаментальні наукові дослідження є основою прикладних досліджень та, як наслідок, забезпечують розвиток науково-технічних розробок, їх питома вага у витратах на наукову та дослідницьку діяльність підприємств області є незначною (18,62% у

2016 р.) і до того ж скорочується за аналізований період на 13,47 п. п. При цьому, у абсолютному вираженні обсяг видатків на фундаментальні дослідження зріс на 4,89 млн. грн. або на 28,55%.

У загальному по Україні відбувається скорочення фінансування за даним напрямом як у відносному (значення питомої ваги скоротилося з 27,76% у 2012 р. до 19,3% у 2016 р.), так і абсолютному (скорочення на 390 млн. грн. або 14,9%) значеннях. На противагу, закордоном фінансуванню фундаментальних наукових досліджень приділяється більше уваги. Зокрема, пріоритетами Рамкової програми ЄС «Горизонт 2020», яка здійснює підтримку досліджень та інновацій, є сприяння розвитку фундаментальних наукових досліджень для подальшого впровадження їх результатів у забезпечення конкурентоспроможного виробництва; розвиток нанотехнологій та біотехнологій; вирішення проблем у сферах екології, демографії та охорони здоров'я [4, с. 3].

Для України та Черкаської обл., зокрема, головними напрямками інноваційної діяльності залишаються впровадження нових або покращення наявних методів обробки та виготовлення продукції, освоєння виробництва нових видів продукції та іншої техніки. Підтвердженням цього є висока частка видатків на інновації у сферах прикладних наукових досліджень та науково-технічних розробок.

По Черкаській обл. питома вага видатків на науково-технічні розробки у загальному обсязі фінансування інноваційної діяльності складає 57,28% у 2016 р. За аналізований період відбулося суттєве зростання абсолютного значення фінансування за даним напрямом інноваційної активності підприємств: з 9,5 млн. грн. у 2012 р. до 67,83 млн. грн. у 2016 р. Загальний обсяг витрат на інноваційну діяльність по області за аналізований період зріс на 65 млн. грн. або 121,58%, що є більш стрімко, ніж загалом по Україні (приріст склав 22,41%). Дана динаміка свідчить про зростання рівня інноваційної активності підприємств Черкаської обл. у порівнянні з іншими регіонами України.

Однак, не зважаючи на зростання обсягів фінансування наукових досліджень та розробок, результативність інноваційного процесу погіршується, зокрема, спостерігається скорочення частки інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції (складаючи на початок 2015 р. по Україні 2,5%, по області – 1,6%) [1; 3].

Разом зі зменшенням питомої ваги інноваційної продукції у загальному обсязі реалізації, відбувається скорочення і підприємств, які впроваджували інновації. Якщо у 2012 р. 15,5% промислових підприємств Черкаської обл. використовували результати наукових досліджень та розробок у власній господарській діяльності, то у 2014 р. їх частка скоротилася до 10,1%.

Скорочення по Україні було не таким суттєвим. Однією з основних причин даної тенденції є погіршення соціально-економічної ситуації в Україні, розгортання військового конфлікту на сході країни. Як наслідок, у 2014 р. обсяг фінансування інноваційної діяльності у Черкаській обл. з боку іноземних інвесторів скоротився на 1124 тис. грн. або на 74,5%, по Україні скорочення дорівнювало 1114 млн. грн. або 89%. Основним джерелом фінансування інновацій залишаються власні кошти підприємств, частка яких у 2014 р. склала 85% по Україні та 92,6% по Черкаській обл.

Отже, сучасний рівень інноваційної активності як підприємств Черкаської обл., так і України загалом, є вкрай незадовільним. Обсяг витрат на придбання зовнішніх знань та нових технологій є незначним. При цьому, зважаючи на скорочення іноземного інвестування інноваційної діяльності, основним джерелом фінансування є власні кошти підприємств. Основними причинами даної тенденції є нестача власних ресурсів та висока вартість залучення позикових для фінансування інноваційних проектів; прагнення підприємств до більш швидкого отримання прибутку та, відповідно, зосередження уваги на практичному аспекті інноваційної діяльності (купівлі нового обладнання, програмного забезпечення); висока впровадження результатів досліджень і розробок у виробничий процес; недостатня мотивація науково-дослідницького персоналу ефективно працювати через низький рівень оплати праці.

Література

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Eurostat[Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://ec.europa.eu/eurostat/statistics>
3. Офіційний сайт Головного управління статистики у Черкаській обл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ck.ukrstat.gov.ua>
4. Програма Європейського Союзу «Горизонт 2020», Рекомендації для нових учасників програми [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.stu.cn.ua/media/files/pdf/Rekomend_Horizont_2020.pdf

УДК 65.011:69.003.13:69.059.7.

Irina Posternak

*PhD in Technical Sciences, Associate Professor,
the Associate Professor of Department of the Organization of Building and Labour Protection,
the Odessa state academy of building and architecture,
posternak.i@gmail.com*

Sergey Posternak

*PhD in Technical Sciences,
the Associate Professor of department of architectural designs, restorations and reconstruction of
buildings, of constructions and their complexes, the technical expert of private company
"Composite", Odessa,
icomos.rur@gmail.com*

METHOD CONTINUOUS DEVELOPMENT FRONTS WORKS OF THE COMPLEX TOWN-PLANNING POWER RECONSTRUCTION

МЕТОД БЕЗПЕРЕРВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ФРОНТІВ РОБІТ КОМПЛЕКСУ МІСТОБУДІВНОЇ ЕНЕРГОРЕКОНСТРУКЦІЇ

МЕТОД НЕПРЕРЫВНОГО ОСВОЕНИЯ ФРОНТОВ РАБОТ КОМПЛЕКСА ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОЙ ЭНЕРГОРЕКОНСТРУКЦИИ

Abstract. Formation streams on a method of continuous development fronts of works, as line method calculation the planned schedule performance an internal finishing work is considered at reconstruction buildings of historical building Odessa under standards power efficiency.

Анотація. Розглянуто формування потоків за методом безперервного освоєння фронтів робіт, як потокового методу розрахунку календарного плану виконання внутрішніх опоряджувальних робіт при реконструкції будинків історичної забудови Одеси за стандартами енергоефективності.

Аннотация. Рассмотрено формирование потоков по методу непрерывного освоения фронтов работ, как поточного метода расчета календарного плана выполнения внутренних отделочных работ при реконструкции зданий исторической застройки Одессы по стандартам энергоэффективности.

Under the forecast of analysts, the governments many leading countries soon will actively start creation state-private partnership for working out, testing and introduction innovative technologies to maximize benefit which their economy will receive from the fourth industrial revolution. This strategy, however, will demand global, and not just national, decisions. For creation new industrial systems it will be necessary to introduce not easier technologies new type, but also standards, norms and rules which should not have technical, geographical and political restrictions. Just as the leading countries now co-ordinate quotas on issue hotbed gases, they should agree together about compatibility the industrial equipment, about free data exchange and elimination other potential obstacles in a progress way. When the states-leaders will create a sheaf for joint development manufactures new type, in the others it is necessary - to try to put two ways in this sheaf or to reorient the economy on agriculture, sphere of services and those areas of the